

Ændringsforslag nr. 1, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 2 og § 2, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning angående landsskatterettens organisation m. m. [af Foged m. fl.]

(Forslaget til folketingsbeslutning findes i tillæg A. sp. 2543, fremsættelsen i tidenden sp. 4048).

Sagen sattes til forhandling.

Finansministeren (Kampmann): Forslaget om nedsættelse af et sagkyndigt udvalg til at gennemgå landsskatterettens organisation og fremkomme med forslag til ændringer i den gældende lovgivning kan jeg tiltræde. Hvad så udvalget når frem til, er jo en anden sag, og det må vi til den tid tage stilling til. Der er en række problemer af forvaltningsmæssig, processuel og finansiel karakter forbundet med en omdannelse, men jeg tør måske også i forslagsstillernes initiativ se en tilslutning til dækning af eventuelle merudgifter ved en sådan nyordning.

Når der ved forslaget fremsættelse blev talt om „uafhængighed af administrationen“, må jeg for en ordens skyld henlede opmærksomheden på, at denne uafhængighed allerede er sikret ved den gældende landsskatteretslovs § 15, stk. 3. Finansministeren kan ikke give tjenestebefalinger med hensyn til, hvorledes en for retten indbragt klage skal afgøres; er han utilfreds med en afgørelse, er vejen for ham den samme som for skatteyderne, nemlig at indbringe afgørelsen for de almindelige domstole.

Ved fremsættelsen blev der henvist til ønsket om at tilsikre skatteyderne en objektiv og alsidig bedømmelse af deres

klager, og jeg tror, at dette ønske deles af alle. Men jeg går også ud fra, at det ikke med den citerede udtalelse har været hensigten at antyde, at en sådan bedømmelse ikke foretages efter den gældende ordning. I så fald må jeg nemlig bestemt tage afstand derfra. Landsskatteretten udfører, så vidt jeg kan skønne, sit arbejde på grundlag af den gældende lovgivning, og blandt dens medlemmer, som jo for halvdelens vedkommende er udpeget af det høje ting, er såvel jurister som de forskellige erhvervsgrupper repræsenteret.

Til sagernes oplysning, altså til sikring af den objektive og alsidige bedømmelse, udfører landsskatteretten et meget stort arbejde, et arbejde, som efter den ved fremsættelsen antydede omdannelse til en egentlig domstol ville påvile parterne.

Jeg formoder dog, at formuleringen ikke har tilsigtet en sådan kritik af landsskatteretten, og jeg støtter bl. a. denne formodning på en udtalelse, som ordføreren for forslagsstillerne, det ærede medlem hr. Foged, har fremsat i Ringkøbing Amts Dagblad af 22. november 1958, som jeg beder om tilladelse til at citere:

„ . . . Efter min opfattelse har landsskatterettens folkevalgte element ikke tilstrækkelig indflydelse på sagernes afgørelse, og det skyldes, at indstillingerne fra rettens embedsmænd i de fleste tilfælde er så korrekte og så nær det rigtige, at der ikke er grund til at gøre indvendinger. Embedsmændenes afhøringer og indstillinger er dygtigt gjorte og fra skatteydernes synspunkter loyale, men naturligvis kan der i enkelte sager være brug for et folkeligt fagligt element.“

Den vurdering af landsskatterettens arbejde, som det ærede medlems udtalelse bl. a. indeholder, kan jeg fuldt ud tilslutte mig. Det glæder mig, at han i denne udtalelse så klart har taget afstand fra de misforståelser, som er kommet til udtryk i den senere tids diskussioner om landsskatteretten. Ingen kan nemlig være tjent med, at en så vigtig institution som landsskatteretten udsættes for uberettiget mistænkeliggørelse.

En anden sag er, at vi jo godt kan se på, om der er muligheder for ændringer i den nu mere end 20 år gamle landsskatteretsordning, og jeg kan som sagt tiltræde for-

[Finansministeren.]

slaget om, at der nedsættes et udvalg, der skal se på den nugældende ordning og fremkomme med forslag til eventuelle forbedringer.

Jeg går ud fra, at vi kan være enige om, at udvalget må stå frit med hensyn til sine konklusioner. Jeg synes nok, at man, når man fremsætter ønske om, at landsskatteretten skal laves om til en egentlig domstol, måske ikke lægger helt tilstrækkelig vægt på den store fordel, det i dag er for skatteyderen at have en direkte og let adgang til landsskatteretten, en adgang, som han må betragte som et betydeligt demokratisk gode, en adgang, som vel ikke bliver så direkte og let, hvis vi ændrer landsskatteretten til en egentlig domstol, hvilket medfører, at der bliver større udgifter til sagsførere og anden hjælp. Jeg lægger i hvert fald megen vægt på, hvis man vil gå den vej at lave en egentlig domstol, at sikre det gode, det er, at enhver skatteyder, der på den ene eller den anden måde føler, at han ikke er behandlet, som han synes han burde have været, har mulighed for at gå til landsskatteretten.

Jeg kan heller ikke tilbageholde den lille bemærkning, at hvis jeg havde fremsat et forslag — om, skal vi sige, at det læge element inden for landsskatteretten skulle gå ud — ville der nok være kommet ret hårde kommentarer om, at finansministeren nu er ude efter at ville se væk fra den bistand, som vi i mange, mange år har haft i vort skattesystem netop gennem de folkevalgte repræsentanter. Men jeg går ud fra, at alle disse synspunkter kommer til udtryk nu under udvalgets arbejde. Jeg kan tilslutte mig, at udvalget bør have en sammensætning, som sikrer en fordomsfri undersøgelse. Jeg har kun den lille bemærkning, at jeg ikke helt kan godkende, at de centrale skattemyndigheder skulle være en sådan part i sagen, at repræsentanter for disse myndigheder ikke skulle kunne tiltræde udvalget og deltage i arbejdet på lige fod med udvalgets øvrige medlemmer.

Jeg går ud fra, at vi nu skal have en kort udvalgsbehandling af dette forslag til folketingsbeslutning, og at vi så i udvalget let kan tale os til rette om sammensætningen af det udvalg, man ønsker nedsat.

Ordføreren for forslagsstillerne (*Foged*):

Jeg takker den højtærede finansminister for den velvillige modtagelse af forslaget til folketingsbeslutning. Det glæder mig, at forslaget nu kan nyde fremme, idet jeg tror, dette er nødvendigt, for at der på det pågældende område virkelig kan gennemføres et arbejde til belysning af forholdene, til at gennemarbejde problemerne, således at der skabes mere ro om spørgsmålet i det hele taget. De forskellige ønsker, den højtærede finansminister her har givet udtryk for, skal jeg ganske kort komme ind på i mit indlæg.

Forslaget til folketingsbeslutning tager som nævnt sigte på at nedsætte et udvalg, der skal gennemgå landsskatterettens arbejdsform og organisation for derefter at udarbejde en betænkning, eventuelt forslag til ændring i det bestående system.

Fra forskellig side er det blevet hævdet, at området er ømtåligt. Det lyder ikke rimeligt. Enhver offentlig institution må kunne gøres til genstand for offentlig drøftelse, og det skulle nødig komme dertil, at ændringer i bestående tilstande af ømtålige grunde ville være umulige. Landsskatteretten har en så almen interesse, at ændringer må kunne tages under alvorlig overvejelse — hvad nu også vil ske.

Hver eneste borger bliver en gang årlig stillet over for et regningskrav fra det offentlige med mulighed for, at han kan føle sig uretfærdigt behandlet. Følelsen kan være urimelig, men samfundet må være interesseret i, at så mange borgere som muligt føler, at skattelovene er sket fyldest, at der er sket ret og rimelighed for alle.

På andre retslige områder er der forholdsvis ro, og det hører jo da heldigvis også til undtagelserne, at den enkelte borger stilles over for disse retter. Interessen er derfor ofte kun en engangsinteresse i vedkommende borgers liv.

På skattevæsenets område er der aldrig ro. Den årlige ligning skal nok holde interessen fangen, og da det er personlige spørgsmål mellem borger og samfund, bliver det bestandig aktuelt. Fra samfundets side — det vil her også sige fra folketingets side — må det være magtpåliggende, at retsplejen er så godt taget i befolkningens ømdømme, at der er tryghed og en følelse af retfærdighed på det pågældende område.

[Føged.]

Det er min opfattelse — med rette eller uden ret — at dette desværre ikke er tilfældet, og det er derfor, jeg på venstres og det konservative folkepartis vegne har fremsat forslaget til folketingsbeslutning.

Jeg har tidligere i min fremsættelsestale givet udtryk for, at det påtænkte udvalg bør have den bredest mulige sammensætning for at få en alsidig vurdering af problemerne, i håb om at få en fremtidig ordning, der kan holde. Jeg er enig med den højtærede minister i, at de skattelignende myndigheder naturligvis bør have plads i udvalget. Jeg har kun givet udtryk for, at de implicerede skattemyndigheder ikke bør have flertal i udvalget. Diskussionen om landsskatteretten har mere og mere taget form af en kritik; og for at få ro om spørgsmålet vil det være nødvendigt at foretage ændringer af den bestående ordning. Denne ordning har nu virket gennem ca. 20 år og har måske i sine første år været tilfredsstillende, men i de forløbne år er skatterne steget væsentligt og klagernes antal desværre også, et udtryk for, at skattelovgivningen ikke på dette retslige område har været betryggende nok.

Naturligvis vil det ikke være muligt at skaffe en skattelovgivning og en skatteret, som udelukker klager, men et antal på 9 000 årlige klager er ikke noget ringe tal, og man kan roligt gå ud fra, at endnu flere borgere ville klage og eventuelt også få medhold i deres klage, hvis ikke de følte, at vort skattesystem og vor klageret er en ufremkommelig labyrint.

Det er naturligvis ikke for at få endnu flere klagesager frem, at vi stiller vort forslag, tværtimod er det for at finde frem til en ordning for påklage, der kunne give klageren en følelse af retfærdig behandling i alle skatteinstanser. Den eventuelle nye ordning bør indebære, at klageren får forelagt alle sagens akter og på lige fod med skattemyndighederne kan føre sit forsvar. Der vil formodentlig under sådanne forhold nu og da hos de skattelignende myndigheder opstå en vis tilbageholdenhed med hensyn til ansættelserne. De skattelignende myndigheder vil utvivlsomt nøje overveje ændringer af en indsendt selvangivelse, når der skal præsteres en holdbar begrundelse for en eventuel forhøjelse. Alene

en sådan præventiv virkning vil være beroligende for befolkningen, og klagerens antal vil af sig selv blive mindre. Samtidig vil klageren også være klar over, at der foreligger vægtige grunde for tilsidesættelse af hans selvangivelse, og vedkommende vil lettere kunne overbevises om skattemyndighedernes eventuelle ret. Resultatet vil i begge tilfælde blive færre klagesager og større almen følelse af retfærdighed.

I professor Thøger Niensens artikel om landsskatteretten i Juristen 1. januar 1959 anføres — jeg beder om tilladelse til et kort citat —:

„at en ændring over mod en landsskatteret af juridisk oprindelse er foregået overalt i de vestlige kulturlande, og at vi i Danmark blot endnu er lidt tilbage på det pågældende område, måske for at bevare en administrationsfrihed uden uvedkommende kontrol.“

Professor Thøger Nielsen anfører tillige, at denne bevægelse

„er en udvikling, der koster en sej kamp, og den er i virkeligheden beslægtet med de afgørende erobringer til fordel for den enkelte borgers retsbeskyttelse, som det altid har været nødvendigt at søge opnået gennem et målbevidst pres.“

Der er gennem disse ord givet udtryk for, at en højt anset jurist har følt, at vi også på dette område har bevæget os for langsomt i forhold til andre vestlige kulturlande, og at det vil være rimeligt, at vi bevæger os i den retning nu.

Jeg har — det fremgår også af det, jeg har sagt til Ringkøbing Amts Dagblad, og som den højtærede finansminister citerede — med vilje undladt at rejse direkte kritik af landsskatteretten og dens embedsførelse. Landsskatteretten skal jo leve videre, også mens udvalget arbejder, og dens levedygtigheder skal være de bedst mulige, for at vi ikke på nogen måde skal føle det, som om vi bevæger os i et tomrum, men ændringerne bør utvivlsomt ske så hurtigt som muligt.

En decentralisering finder jeg nødvendig. Selv om jeg ikke skal give retningslinjer for udvalgets arbejde, vil jeg alligevel give udtryk for et ønske i så henseende. En ændret procedurereform er nødvendig. Landsskatterettellovens § 10, stk. 2, der omhandler skønsmæssig afgørelse, sætter bogstave-

[Foged.]

lig talt den nugældende lov ud af funktion. De skattelignende myndigheder har en myndighed, der går ud over, hvad de fleste borgere skønner rimeligt, og derfor må også det ændres. Endelig er større tillid en nødvendighed, og det er også nødvendigt, at landsskatteretten bliver frigjort fra sit tilhørsforhold til de skattelignende myndigheder.

Den højtærede finansminister omtalte tilhørsforholdet til de administrative organer. Jeg har i dette tilfælde ikke ment de administrative organer vedrørende finansministeriet og skattedepartementet, men de skattelignende myndigheder, og til de skattelignende myndigheder, ligningskommission, skatteråd o. s. v., har landsskatteretten et nært tilknytningsforhold, som mange skatteydere finder er for nært.

Jeg håber, at vi med dette forslag over for befolkningen kan bevise vor vilje til uden alt for stærkt pres, som professor Thøger Nielsen sagde, at løse denne opgave. Der er allerede fra mange forskellige sider angivet retningslinjer for en fremtidig ordning, men som sagt, jeg finder det rigtigst, i lighed med hvad der ofte har været tilfældet med betydende lovgivning, at give sagkyndige lejlighed til en nøje gennemgang af problemerne, hvorefter de kan forelægge deres resultater for folketinget. Jeg håber, at udvalget vil være i stand til på ét år, højst to, at fremkomme med en betænkning.

Den nuværende landsskatteret er opdelt i to afdelinger, en for indkomst og formue og en for vurderingsklager. Det har tidligere været fremhævet, at vurderingsklagerne i videst muligt omfang bør forelægges specialister, håndværkere, landbrugere, ejendomsrådgivere o. s. v. Jeg skal gerne over for den højtærede finansminister give udtryk for, at det inden for dette område er min opfattelse, at lægmandselementet stadig vil have stor betydning, og at drøftelserne derfor efter min mening ikke ensidigt skal gå ud på, at lægmandselementet skal ud af området. Skulle udvalget komme til den opfattelse, at der kan bygges noget op også med lægmandselementet indbefattet, har jeg intet derimod; kun mener jeg, at den nugældende ordning ikke kan anses for betryggende.

Lad mig til sidst præcisere, at en nyord-

ning ikke tager noget som helst sigte på at værne „skattesnyderen“. Hans sag kommer for øvrigt oftest til behandling på en helt anden måde; det er forholdsvis sjældent, at han selv anmelder en klage. Forslaget tager sigte på at forbedre forholdet mellem skatteyder og ligningsmyndigheder, og jeg anbefaler forslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje ting og takker endnu en gang den højtærede minister for den gode modtagelse.

Holger Eriksen: Det er min opfattelse, ikke blot at landsskatteretten har arbejdet fortræffeligt, men også at der i befolkningen i almindelighed er stor tillid til dens afgørelser. Hvert år offentliggør den jo et væsentligt uddrag af sine kendelser, deriblandt formodentlig de mest principielle, der bliver læst grundigt af mange. Man får gennem dem et indtryk af, at det er lykkedes landsskatteretten at fastlægge en bestemt linje gennem vor skattelovgivnings ret indviklede bestemmelser. Tilfredsheden gælder naturligvis ikke dem, der ikke får medhold, men det er noget, som enhver ret kommer ud for; den gælder ikke den lange tid, der ofte hengår, inden kendelserne afsiges, men dels er det ikke i alle tilfælde landsskatterettens skyld, dels er det et spørgsmål om at stille tilstrækkeligt mandskab til rådighed for landsskatteretten.

Nu vil den ærede ordfører for forslagsstillerne have nedsat et udvalg, der skal undersøge, om man kan finde en endnu bedre form for landsskatterettens organisation og arbejdsform. Det kan jeg lige så lidt som den højtærede finansminister have noget imod, og for så vidt kunne jeg slutte hermed, idet der senere vil blive anledning til at drøfte det, der eventuelt skal komme i stedet, når et sådant udvalg har afgivet sin betænkning; men da den ærede ordfører for forslagsstillerne i høj grad har begyndt denne diskussion allerede nu, omend ikke just i dag, så ved fremsættelsen af forslaget, finder jeg anledning til at gøre nogle foreløbige bemærkninger derom.

Der siges, at man skal give den enkelte skatteyder den bedst mulige retsbeskyttelse. Det vil enhver kunne underskrive, men deri ligger ikke blot, at man sikrer, at ingen kommer til at betale mere, end han skal efter loven eller lovene, men også at ingen

[Holger Eriksen.]

kommer til at betale mindre. Hvis man lavede en landsskatteret, der var indstillet på at knibe øjnene til over for forsøg på at omgå lovbestemmelserne, ville det betyde, at de øvrige skatteydere kom til at betale mere, end de burde, og at de altså ikke for deres vedkommende var sikret den bedst mulige retsbeskyttelse. Jeg siger det blot, for at de, der hidtil ikke har fået medhold ved landsskatteretten, ikke skal få den opfattelse, at det, man sigter på, er at give frit slag for det, de enkelte skatteydere måtte finde var rigtigt.

Dernæst er der den kommende landsskatterets sammensætning, og her er det min opfattelse, at det vil blive svært at finde en bedre form end den, man har i øjeblikket. Foruden fremtrædende juridisk uddannede skatteteknikere fra centraladministrationen tæller den højesteretsdommere, landsdommere o. s. v., samtidig med at den har en ikke ringe islet af praktiske skattefolk, og her tør man vel gå ud fra, at partierne hver for sig sørger for, at det bliver netop dem, der har mest indsigt i skatteforhold, der bliver udpeget. Jeg hørte ganske vist, at den ærede ordfører for forslagsstillerne gjorde gældende, at man skulle have det folkelige element fjernet, og jeg vil sige, at det forbavser mig i allerhøjeste grad. Det er jo sådan, at oprettelse af nævningedomstole, medvirken af domsmænd ved retsafgørelser og meget andet af samme karakter altid har været anset for at være et demokratisk krav. Hvorfor skulle man så gå den modsatte vej i det foreliggende tilfælde? Og hvis man endelig vil gå den modsatte vej, hvordan får man det så til at rime med den indstilling, man hidtil har haft over for amtskatteinspektorerne, hvor man jo i nogen grad har fjernet ligningsarbejdet fra de folkevalgte for at lægge det over til eksperterne? Jeg har ikke haft den opfattelse, at man i hvert fald i venstrekredse hidtil har været meget begejstret for denne institution. Jeg erindrer også, at da det blev forsøgt i det små at få gennem-

ført noget i samme retning med hensyn til vurderingerne, vendte man sig imod det netop med den begrundelse, at man ikke ville risikere at få noget tilsvarende det, man har i amtskatteinspektorerne. Jeg synes derfor, det er noget selvmodsigende, når man nu vil fjerne det folkelige element fra landsskatteretten.

Nu er det sådan, at den ærede ordfører til en vis grad har ændret opfattelse. I fremsættelsestalen udtalte han klart: „jeg formoder, at landsskatteretten efter dette vil blive omdannet til en juridisk ret.“ Jeg nærede på forhånd tvivl om, hvorvidt det ærede medlem kunne fastholde denne stilling, og jeg har da også konstateret, at den til en vis grad er forladt allerede på nuværende tidspunkt. Det skulle ikke være gældende, når det drejer sig om den afdeling, der har med vurderingerne at gøre, og det ærede medlem var heller ikke sikker på, at det egentlig skulle gælde for selve landsskatteretten. Det er naturligvis kun glædeligt, at der er en sådan bevægelse at spore. Jeg tror ikke, det ville være en heldig fremgangsmåde udelukkende at anvende juridiske dommere i landsskatteretten. Selvfølgelig findes der jurister, der er inde i alt vedrørende skattelovgivning og skattepraksis, ligesom der i andre kategorier af befolkningen findes tilsvarende eksperter, men forudsætningen er i alle tilfælde, at de gennem et årelangt studium har gjort sig til sådanne eksperter. At overlade sådanne sager til almindelige jurister ville være håbløst. Altså måtte der uddannes et stort antal specielle skattejurister, men det har man jo i forvejen i det personale, der er ansat i landsskatteretten, og jeg kan derfor ikke se, at der vil ske nogen anden ændring, end at det folkelige element vil glide ud, hvilket jeg ville finde meget uheldigt også ud fra de synspunkter, som de, der anker sager til landsskatteretten, må anlægge.

Hvad derimod procedurespørgsmålet angår, er det meget muligt, at der dér trænges til visse ændringer, men det kan man se på i det udvalg, som bliver nedsat, når den

[Holger Eriksen.]

henstilling, som er rettet til finansministeren, og som mit parti giver tilslutning, er blevet realiseret.

Jørgen Jørgensen (Ullerup): Jeg skal, da mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Poul Møller, er faldet for det, som så mange falder for i øjeblikket, knytte nogle bemærkninger til forslaget. Jeg skal prøve på at gøre det nogenlunde kort, for den højtærede finansminister har jo vist interesse for at få sagen drøftet i det udvalg, som foreslås nedsat. Det takker jeg for, og jeg må med det samme sige, at de bemærkninger, som jeg næsten føler mig forpligtet til at fremsætte, når man nu har indledt en almindelig diskussion om spørgsmålet, ikke har noget som helst at gøre med de personer, der leder institutionen, og heller ikke med dem, der sidder som medlem af den.

Den højtærede finansminister sagde, at institutionen var 20 år gammel. Ja, den er egentlig 40 år. Jeg har haft den ære at sidde i klageafdelingen i det gamle overskyldråd. Det var i og for sig ganske den samme teknik, som man førte videre efter ændringen i 1938, og det har sikkert også været nødvendigt at føre den videre. Det, der er sket, er, at der er kommet mange flere skattebestemmelser, og det er derfor efter min opfattelse ikke utænkeligt, at en ordning, som er så gammel og bygget op på et skattegrundlag, et skatteudskrivningsgrundlag og et ligningsgrundlag, der var ganske anderledes end det, vi nu lever under, kunne ændres derhen, at alle disse bebrejdelser for den lange tid, det tager med sagerne o. s. v., kunne finde udløsning på en eller anden måde. Lad mig sige med det samme for ikke at glemme det, at det her efter min mening kun drejer sig om landsskatterettens afdeling for personbeskatning. Den anden afdeling, som har med fast ejendom at gøre, må i udpræget grad, det kan der ikke være tvivl om, bestå af repræsentanter for samfundets forskellige grene. De må være med til at træffe de afgørende beslutninger, når det drejer sig om at ansætte beskatningsgrundlaget for faste ejendomme. Ikke mindst efter den ændring, der nu er sket i den kommunale skattelovgivning, tror jeg, det er meget nødvendigt, at man på en række områder

intensivt beskæftiger sig med vurderingerne, måske endda mere energisk, end man hidtil har gjort.

Man har ofte hørt fremført, at folk skulle have lejlighed til at møde for landsskatteretten. Det har de naturligvis, hvis de ønsker det, men i praksis er der naturligvis mange mindre sager i landsskatteretten — det var der i min tid, og det er der formodentlig stadig væk — og de små ting har også deres naturlige ret, men hvis man virkelig vil gå ind i en tilbundsgående overvejelse af problemet, må det efter min opfattelse — det siger jeg for egen regning — føre til, at man f. eks. deler landsskatterettens personafdeling i tre efter nogenlunde samme system som i den almindelige retspleje, således at folk rundt om i landet, hvis de havde lyst til det, kunne møde for landsskatteretten i det pågældende distrikt og procedere deres sag selv eller ved teknisk bistand af revisor eller sagfører. Hvis man ville foretage en sådan deling af landsskatteretten, er det efter min opfattelse nødvendigt, at det juridiske element må have en dominerende indflydelse på afgørelserne. Ellers kan man ikke regne med, at de bliver ensartede.

Jo mere man strammer skattelovgivningen, og det siger man jo man gør, og det har vi vel også i og for sig alle sammen en vis fornemmelse af er rigtigt, jo mere kontrol må man have, det er klart. Sådan er vi mennesker, at når vi føler tommelskruerne, vil vi prøve ligesom at flytte fingeren lidt, selv om vi løber risikoen for, at det kan blive værre. Derfor må man have mere kontrol, og så kommer der flere klager, og det ender med, at den almindelige skatteborger i virkeligheden ikke kan følge med i alle disse love og bestemmelser.

Nu sidder jeg i ligningsrådet, som efter min opfattelse er en langt finere institution, det være sagt i al beskedenhed, og det er min erfaring, at det er langt fra alle de mennesker, der kommer i maskinen, som kommer der af ond vilje; langt de fleste kommer der, fordi de ikke har forstået noget som helst af alle de nye bestemmelser, der bliver gennemført.

Det kan sikkert også være påkrævet at undersøge, om der ikke inden for administrationen finder overlappning sted i arbejdet mellem ligningsdirektorat og landsskatte-

[Jørgen Jørgensen (Ullerup).]

ret; det kan vel efter det nuværende system ikke være anderledes, men måske var det muligt at undersøge, om man ikke på en hurtigere og mere direkte måde kunne få det frem, som den almindelige skatteborger søger, nemlig at hans sag bliver behandlet mere åbent under selve forhandlingerne. Når man har lejlighed til at se på sagerne, inden de ender ved landsskatteretten, ved man, at der i stor udstrækning går en række skrivelser frem ad kommandovejen og tilbage ad samme vej. Det er min bestemte opfattelse, at skatteyderne mange gange føler, at i det øjeblik, de har indgivet klage, bliver de bare afhørt, og det hele bliver skrevet ned, og så er de i og for sig uden nogen kontakt med, hvad det til syvende og sidst ender med. Når man har set disse mange selvmødere, som vi har i ligningsrådet, ved man, at det gang på gang hænder, at når man får talt med de pågældende og hører på dem, får man et helt andet indtryk end det, papiret gav, da de pågældende begærede lov til at møde. Jeg kan sige til den højtærede finansminister, at det kan svinge til begge sider: indtrykket af et fremmøde kan forstærke formodningen om, at der ligger bevidst snyderi bagved, men i mange tilfælde går det den anden vej.

Jeg tror, at man ved en saglig forhandling i det udvalg, som jeg forstår vi er enige om skal nedsættes, kan nå til nyttige resultater med hensyn til, om det er muligt at opnå en mere effektiv — her tænker jeg på det rent ekspeditions-mæssige — behandling af den række klagesager, som nødvendigvis må komme, så længe man bliver ved med at stramme kravene, og så længe man ikke har fået befolkningen til at forstå, at der ikke er andet at gøre end at opgive det hele og lidt til, for så bliver der ingen klager.

Jeg anbefaler altså det foreliggende forslag og takker finansministeren for den velvillige indstilling. Jeg håber, at vi ved fortsat velvilje fra begge sider — forslagsstillernes og finansministerens — kan nå et resultat, som kan bringe visse fornuftige ændringer i selve systemet.

Axel Sørensen: Det er snart 4 år siden, folketinget sidst beskæftigede sig med lands-

skatterettens forhold; dengang var det en hurtigere ekspedition af de indankede klagesager, det gjaldt, og en ordning, der tog sigte herpå, blev truffet gennem udvidelsen af medlemmernes antal. I årene siden da er man nået frem til at have fået alle de gamle sager afgjort, og jeg vil som formand for et skatteråd bringe min tak herfor.

Nu har man imidlertid ment, at selve landsskatterettens opbygning og arbejdsform bør omlægges. Det foreliggende forslag til folketingsbeslutning er fremsat af venstre og det konservative folkeparti og har til formål, at finansministeren lader nedsætte et sagkyndigt udvalg, hvis opgave det skal være at undersøge, om der er grundlag for at ændre landsskatterettens praksis og sammensætning.

I bemærkningerne til forslaget gives der udtryk for, at landsskatteretten burde omdannes til en egentlig domstol for at sikre skatteyderne en objektiv og alsidig bedømmelse af deres klager. Såvel blandt skatteyderne som i de forskellige instanser af skattemyndigheder vil der vedblivende være den opfattelse, at en vis forskelligartethed gør sig gældende med hensyn til, hvordan en række skattespørgsmål bør fortolkes, og den kritik, der fremsættes, fremsættes ofte ud fra følelsesmæssige, politiske eller saglige grunde eller en blanding af dem alle. Man har måske lov til at tro, at det er noget i den retning, der har fremkaldt det forslag, der her foreligger.

Til den ærede ordfører for forslagsstillerne, hr. Foged, der er medlem af landsskatteretten, vil jeg sige, at jeg som medlem af et skatteråd har set eksempler på, at der under en sags behandling og afprøvning ved landsskatterettens rejsehold ude i landet er fremført mange saglige argumenter for skatteyderen, som efter min opfattelse en rent juridisk skattedomstol ville have haft vanskeligt ved at nå frem til.

Det radikale venstre anser det for aldeles fornødent, at landsskatterettens sammensætning og arbejdsform bliver en sådan, at afgørelserne træffes ud fra en saglig og juridisk klar fortolkning af de gældende lovbestemmelser, således at der ikke levnes mulighed for tvivl hos skatteyderen om kendelsens rigtighed, og her har vi nok endnu ikke nået det ideale. Forslagsstillerne mener ikke, at landsskatteretten på

[Axel Sørensen.]

dette område har indfriet de forventninger, der var ved dens oprettelse i 1938. Jeg synes, man bør huske på, at de 20 år, hvor landsskatteretten har virket, har været år, hvor der er sket store ændringer i skattelovgivningen, således at fortolkningen i mange tilfælde har været vanskeliggjort og vel næppe under de givne forhold havde kunnet klares bedre af en juridisk skattedomstol som den, venstre og det konservative folkeparti hentyder til, bestående af juridiske dommere, der var uafhængige af administrationen. Det vil altså sige, at man ikke længere anser den folkelige islæt for kompetent til at foretage den nødvendige saglige vurdering eller mener, at den ikke har kunnet slå igennem med sin saglige vurdering af de klagesager, man har stået over for. Man siger nu, at det kun er den afdeling, der har med indkomst og formue at gøre, man ønsker ændret, men jeg forstår ikke, hvordan man vil skabe en landsskatteret, hvis arbejdsform bliver tvødel, og som ikke skal have samme retningslinjer for den nævnte afdeling og for den, som har med grundværdi og ejendoms-skyld at gøre. Med hensyn til den folkelige islæt i afgørelsen af disse sager vil jeg sige, at det foranlediger mig ikke til at tro, at man derved også vil fjerne den folkevalgte islæt, hvor andre beslutninger træffes, også hvad angår skattesager. Jeg synes, at de, der udpeges som folkevalgte medlemmer af landsskatteretten, må have pligt til saglig stillingtagen og ikke forfalde til politiske afgørelser; derved ville retten jo miste sin betydning.

Med hensyn til den gældende forretningsorden for landsskatteretten siges der i § 10, stk. 2, at hvor ligningsmyndighedens eller skatterådets ansættelse beror på et umiddelbart skøn, kan landsskatteretten ikke ændre denne ansættelse, medmindre der fremkommer sådanne yderligere oplysninger og bevisligheder, at landsskatteretten derved sættes i stand til at danne sig et selvstændigt skøn.

Jeg har af fremsættelsestalen forstået, at man ønsker dette forhold ændret, idet man måske mest tænker på, at landsskatteretten skulle kunne ændre en ansættelse også i nedadgående retning. Den skattemæssige ansættelse finder jo sted i ligningsmyndigheden på grundlag af en indirekte opgørelse og en

vurdering af den pågældende mands og hans families leveforhold; at en højere skattemyndighed, boende fjernt derfra, skulle kunne danne sig et sikrere skøn, tror jeg ikke. Man må også huske på, at en skattemæssig forhøjelse kan fremkomme ved, at ligningsmyndigheden eller skatterådet underkender det regnskab, der ligger til grund for den indsendte selvangivelse. Hvis det er tilfældet, må dette skøn knyttes nøje til de oplysninger, der kan fremkomme på stedet. Det er derfor, man under de nuværende forhold finder det urimeligt at ændre dette, hvis der ikke senere fremkommer andre oplysninger. Ligningsmyndigheden og skatterådet kan også, hvis en skatteyder ikke vil give de nødvendige oplysninger, foretage en høj skønsmæssig ansættelse for derved at fremtvinge, at han indgiver en klage for landsskatteretten, således at man får disse ting frem. Derved kan de skønsmæssige ansættelser blive et våben til at fremtvinge den rigtige ansættelse ved ligning. Der er fra skatteydernes side blevet anket meget over den form for procedure, der anvendes — det er også omtalt af den ærede ordfører for forslagsstillerne. Skatteyderen har ofte den opfattelse, at han ikke er ligeberettiget med skatteadministrationen under sagens behandling.

Jeg tror, at man måske bør tage under overvejelse om muligt at ajourføre de gældende bestemmelser på dette område, således at den tvivl, der råder, og som i øvrigt i mange henseender er ganske ubegrundet, kan blive skaffet af vejen og man derved kan nå frem til det ideale; men dette opnås ikke ved, at man opstiller et tungt arbejdende organ.

Det radikale venstre vil se med velvilje på forslaget, og vi kan ligesom den højtærede finansminister give tilslutning til, at der foretages en undersøgelse således som her skitseret. Jeg vil samtidig udtale håbet om, at den højtærede finansminister vil sørge for, at det pågældende udvalgs sammensætning bliver så rigtig som vel muligt.

Med disse bemærkninger kan jeg på det radikale venstres vegne tiltræde forslaget om nedsættelse af et sagkyndigt udvalg.

J. M. Pedersen: Da mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Niels Andersen, er forhindret i at deltage i mødet i dag, vil jeg på

[J. M. Pedersen.]

mit partis vegne give tilsagn om, at vi gerne vil være med i arbejdet i det pågældende udvalg.

Vi tror, det er påkrævet at få denne lovgivning revideret, og vi vil som sagt gerne deltage i dette arbejde.

Alfred Jensen: Den kommunistiske gruppe kan ligesom andre grupper gå ind for det foreliggende forslag om nedsættelse af et sagkyndigt udvalg, og det betyder vel, at vi senere kommer til at tage stilling til de forslag, som det pågældende udvalg finder frem til.

For så vidt kunne man indskrænke sig til at give tilslutning til udvalgets nedsættelse, men da fremsættelsestalen også indeholder en formodning, vil jeg gøre opmærksom på, at selv om vi kan gå ind for selve forslaget om nedsættelse af et udvalg, kan vi ikke gå ind for formodningen. Vi har ikke den opfattelse, at man skal frem til en landsskatteret uden lægmandselement, eller jeg kan også godt sige uden det folkevalgte element. Nu forstod jeg på ordførelsen for forslagsstillerne, at han ej heller havde noget imod, at dette element kom i betragtning, hvis udvalget finder frem dertil. Jeg ser da ikke rettere, end at udvalget må finde frem til en ordning, hvori det folkevalgte element bevares. Vi har brug for det juridiske element, men også for det folkevalgte.

Det er rigtigt, som der er gjort opmærksom på, at landsskatteretten ikke alene har en side, der vender ud mod klagerne, men også en side, der vender ud mod alle de andre skatteydere, og derfor tror jeg, det er rigtigt, at man også holder sig for øje, at det folkevalgte element må med ind i landsskatteretten.

Ligeledes forekommer det os betænkeligt, hvis man foretager en omdannelse, der vil gøre det mere bekosteligt for den klagende skatteyder at få sin sag indbragt for landsskatteretten; men jeg forstår, at ministeren er opmærksom derpå, og så behøver min ængstelse vel ikke at være så stor.

Vi er altså velvilligt indstillet over for forslaget og regner med på et senere tidspunkt at kunne komme til at give nærmere udtryk for vore synspunkter med hensyn

til landsskatterettens sammensætning og virke.

Hermed sluttede forhandlingen.

Sagens overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Holger Eriksen: Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Det er meddelt mig, at *N. Chr. Christensen* ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om ændring i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (af Ninn-Hansen m. fl.). Til at indtræde i det nævnte udvalg i stedet for *N. Chr. Christensen* har vedkommende gruppe udpeget *Henry Christensen*, som herefter er valgt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 16. april, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til folketingsbeslutning angående landsskatterettens organisation m. m. [af Foged m. fl.]

2) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om forsikringsvirksomhed.

3) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om tilsyn med pensionskasser.

4) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse m. v.

5) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning vedrørende Danmarks ratifikation af den internationale sukkeroverenskomst af 1958.

[Formanden.]

6) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning vedrørende Danmarks ratifikation af Den Europæiske Valutaoverenskomst, undertegnet i Paris den 5. august 1955, med tilhørende tillægsprotokol, undertegnet i Paris den 27. juni 1958.

7) *Forespørgsel til boligministeren af Paabød m. fl.*

Mødet hævet kl. 14⁴⁰.

85. møde.

Torsdag den 16. april kl. 13.

Formanden: Udvalget for forretningsordenen har afgivet betænkning og indstilling. Eksemplarer vil blive omdelt.

Efter at *Villy Heising* er udtrådt af folketinget, har vedkommende gruppe udpeget *Francke* til i hans sted at indtræde i udvalget angående atomenergikommissionens beretning m. v., *Edel Saunte* til at indtræde i udvalget angående forslag til lov om et trafikråd for Storkøbenhavn, *Robert Sørensen* til at indtræde i udvalget angående forslag til varemærkelov og forslag til fællesmærkelov, *K. Axel Nielsen* til at indtræde i udvalget angående forslag til lov om erhvervelse af ejendomsretten til og nedlæggelse af banen fra Viborg til Ålestrup, *Poul Hansen* (Svendborg) til at indtræde i udvalget angående forslag til lov om opførelse af fiskeindustrianlæg m. v. og om bygning af havne i Grønland og *Waldemar Laurson* til at indtræde i udvalget angående forslag til lov om ændring i færdselsloven.

Disse medlemmer er herefter valgt.

Det er meddelt mig, at *N. Chr. Christensen* ønsker at udtræde af udvalget angående forslag til lov om statsgaranti m. v. i forbindelse med Danmarks deltagelse i det skandinaviske luftfartssamarbejde. Til at

indtræde i det nævnte udvalg i stedet for *N. Chr. Christensen* har vedkommende gruppe udpeget *Sønderup*, som herefter er valgt.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til folketingsbeslutning angående landsskatterettens organisation m. m. [af Foged m. fl.]

Valgt blev: *Holger Eriksen, Ove Hansen, Hans R. Knudsen, Johs. E. Larsen, M. Larsen* (Kolding), *Peter Nielsen, Edel Saunte, Axel Sørensen, Niels Andersen, Foged, Anders Andersen, Alfred Bøgh, Henry Christensen, Thorkil Kristensen, Jørgen Jørgensen* (Ullerup), *Poul Møller* og *Thestrup*.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om forsikringsvirksomhed.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 4052, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 893).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring i lov om tilsyn med pensionskasser.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 4053, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 893).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagene sættes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Forslag til lov om forsikringsvirksomhed vedtoges med 124 stemmer; 5 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.